

Az öreg honvéd visszanez

is megkezdődött és ha befejeződik, az új műút jelentékenyen megjavítja majd a közlekedési lehetőségeket ebben az irányban is. Egyelőre ugyan bizonyos átmeneti hátrány is származik az útpítéskből, mert Szeged és Kistelek között szűnnetel a forgalom és csak Szeged és Felsőköz-pont között lehet közlekedni. Most ezen az útszakaszon is felfokozták a munka ütemét és ha az időjárás nem szól bele a tervekbe, úgy a nyár folyamán ezt az útszakaszt már átadják ismét a forgalomnak.

Bizonnyításkiegészítést rendelt el a tábla egy halálos verekedés ügyében

(A Délmagyarország munkatársától) Tavaly augusztus 10-én véres verekedés történt egy szabadkai kocsmában. Kárpáti János 29 éves kiskunfélegyházi rendőr és Kővári József 46 éves volt szegedi rendőrfőtörzsörmeister, akik ekkor Szabadkára voltak kirendelve, egy nőismerősükkel a kocsmában szórakoztak. A szomszéd asztalnál ült Mester Béla szabadkai napszámos, aki sérülést szenvedett a verekedés során. A rendőrök társaságában lévő Kővári kihívta Mestert az ivóból és igazolta, hogy nem akarta, Mester azonban vonakodott magát igazolni. Erre dulakodás kezdődött Mester és a rendőr között. Kővárinak segítségére sietett Kárpáti, aki hátulról hardlappal ültetett Mestert. Az egyik ütés azonban eltévesztette a célt és a kard Mester mellébe fűródött, úgy, hogy a penge egészen a hasüreig leszaladt. A fiatal embert súlyos állapotban kórházba vitték, ahol másnap belehalt sérülésébe.

Kárpáti Jánost halálát okozó súlyos testi sértésért vonta felelősségre a szabadkai törvényszék és 2 évi fegyházra ítélte. Kővárit pedig hivatali hatásmal való visszaélés vétsége miatt 1 hónapi fegyházbüntetést kapott.

Fellebbezés folytán pénteken a szegedi ítélőtábla Elemy-tanácsa elé került az ügy. Kárpáti itt azzal védekezett, hogy a halálos szúrás nem ő, hanem Kővári ejtette Mester mellé. Tanukat nevezte meg, akik állítólag igazolni tudják, hogy Kővári a verekedés után visszament a vendéglőbe és ott lemosta a kardjáról a vért.

A tábla erre elrendelte a bizonyítás kiegészítését és a Kárpáti által megnevezett tanúk kihallgatása végett elnapolta a tárgyalást.

Geréb József sz. Várko Erzsébet özvegye és öz. Kis Zsigmondné egyetlen nővére. Tájékoztató megírta, hogy a drága, jóságos férj, a legodaadóbb testvér,

Geréb József

1. év május 1-én 74 éves életkorában, hosszabb szenvedés után örökre itthagyt bennünket.

Temetése 1. hó 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a zsidó temető szertartásában.

Este fél nyolc táján, téli időben, egyre sűrűbben nézik a falórát a szegedi kaszinóban a legregibb évjárati Pókay Elek nyugalmazott kuriai bíró, meg Görbe Samu, a valamivel ifjabb egykori alezredes.

— Mit gondolsz, Samukám? — kérdi Pókay.

— Azt, amit te, mehetünk.

Azzal felkelnek és lassu, kényelmes lépésekkel elindulnak hazafelé. Sok beszédet már nem pazarolnak, ami mondanivalójuk van, azt elintézik kurta, egyszerű mondatokban, amire a másik legfeljebb annyit mond, hogy: hm. De feljegyezni való, ha szómlésbe téved és megrészkirozza a «csakugyan» igét, bár jó hírnevünk érdekében ki kell jelentenünk, hogy jól van, tudjuk, a szó nem jelent nyelvtanilag is igét.

Pókay Lekszi bácsi hatalmas korszakot élt át, de nem áll szóba az emberrel, ha faggatni próbálja a múltáról. Pedig mennyit beszélhetne!

— Nem emlékszem én, fiam, semmire, hártja el magát az okvetetlenkedő múltban-járót.

Leszámolt mindennel, ami a régi időköt hozná vissza, legfeljebb egy lehet kifogni rajta, hogy az ember hamis adatot idéz, szándékosan felesel a neveket, időpontokat, mert ezt már nem tűri az ő mindenkor nagyrabecsült alapossága. Olyankor aztán megszólal.

— Nonő, nem egészen úgy volt az!

— De így mesélték.

— Rosszul mesélték, tudniillik...

Rövidre szabva aztán elmondja az esetet, de ha bele szeretne az ember képességébe a folytatásba, megint elnémul.

— Azt már nem tudom.

Görbe Samu már szeret beszélgetni, bár egyre halkabban hallajtja a szót. Minden megértő átmenet a múlt és a jelen között, régi honvéd, aki anakidején nem a közösöktől lépett át a honvédséghez, de azok közi sem szerepel, akiket emberhiányból avanszíroztak tiszté. Selmechányai akadémikusként ment a Ludovikába, ott szerezte a képesítését.

— Samu bácsi, a Délvidék... mondom neki és erre felesellan a szeme Szolgálatának jelentékeny része nemzetiségi vidéken télt el. Zomborban Lugoson, Nagybecskerekben, ahol zászlóaljparancsnok volt, Szolgált Verseccen — párbajsegédje volt annak a kadétnek, akit Herczeg Ferenc párbajban megölt —, volt Aradon is, majd Tréneszől ment nyugdíjba, hát hozzászólnak egybe-máshoz.

— A magyaroknak, mondja, sosem volt ellensége a szerb, de még az oláh vagy a ló sem. Gyűlölték az osztrákok, mindent, amiben fel lehetett találni a rendszert, tendenciájukat, bürokratizmusukat. A magyar honvéd rajongás tárgya volt mindenütt. Az úri társadalom csak a honvédtiszteket vette be minden fenntartás nélkül, a császári tisztikart nem. Viszont egy-egy város tisztikara külön esaládok jelentett. Úri család úri viselkedésű tagja volt a kadétig mindenki.

Hatvan évnél is nagyobb ideje, hogy Zomborban kezdtem a szolgálatot az 5 délbácskai önálló zászlóaljban. Ez csak dandárkötelékben volt, nem ezredbeliben. Külön pénztára, külön kiegészítője, külön raktára. Baró Bibra Frigyes százados a parancsnok, én hadapród-tiszthelyettes. Mikor jelentkeztem Bibránál, azt mondja.

— Van-e jövedelme?

— Havonta tíz forintot kapok hazulról.

— Az mindég. A kadét ebédre és vaesorára a tisztikar vendége.

— Boesánat...

— Semmi ellenkezés, nálunk ez a szokás. Muszáj elfogadni.

Husz forintba került az Elefántban a teljes havi ellátás, a lakvidálás pedig egy mért, hogy a hadnagyok még a főhadnagyok egy, a kapitányok két forinttal járultak hozzá havonta a

két kadét kosztjához. Több pénzem volt, mint akárcinek, apró kölcsönök nyújtására mindig készen, főleg ha nem akart véget érni egy hosszú hónap.

A négyeleti bál előtt összehívta Bibra a tisztikart.

— Kivánom, hogy mindenki ott legyen. Szó sincs róla, magas a dátum, az ilyesmi jobb a hónap elejére tenni, azért nincs baj. Szívesen felajánlok mindenkinek öt forint baráti kölcsönt.

Később a segédtszije diszkrétan közölte, hogy a pénz visszaadásával nem kell sietni. Egyébként a bál reggelig tartott s folytatódott magyar és szerb urisaládoknál, aminthogy egy-egy balyubálat is kétnapos mórza követelt.

Olyan népszerűek voltunk, me-reng el Samu bácsi, hogy csakis a honvédeké hívták mindenüvé, a Svábák a te, ahogy a közösöket hívták, nem. Hova lettek a Zákó, Vuics, a Veszelimovics kisasszonyok, a Konyovicsok, a Lalosevicsok! Hogy milyen tündéri szépek voltak! Zomborban élttem át első regényemet is. H. Ika volt a kiszemelt menyasszonyom, de nem esküdhattunk meg, mert épp akkor emelték fel a hadnagy tizenkétezer forintos kancatóját huszonnégyezerre. A felé még lett volna, a másik fele 1883-ban olyan horribilis eszveget jelentett, amekkora talán nincs is a világon.

A császári 23. gyalogezred tisztjei közül azért szerepeltek a társas életben néhányan, derék magyar fiúk, például Pókay Dezso, meg Vörös Tibor, aki később átlépett a honvédséghez.

Szvecsár, keresztelő, piknik nem eshetett meg nélkülünk. Hogy csak egy példát említsék, az 1881-iki tavaszi legyvergyakorlat első állomása Nemes-Militics volt. Ott várt a község közepén az egész falu a Körmeny-családdal az élen. Az egy óra pihenőből öt óra lett, nem engedett tovább bennünket a barátkozás. Délben kellett volna Bajmokra érünk, de alkonyat lett belőle újabb murival. Másnap Szabadkán az öreg Liehtnekert fogadtott s pár hetes gyakorlatozásunk az ottani úri község legszívesebb barátkozása, rokonszenve mellett folyt le. Hazamenet Nemes-Militicsen, de Zomborban is cigányhanda fogadta a zászlóaljat. (A honvédeknek akkor még nem szervezték meg.) Az asszonyok karján hozta ki az apró gyerekeket, a bakák elvették tőlük a kicsikéket, úgy vonultak be pipázva, véget nem érő üzenés közben.

Köztudomású, hogy a bécsi körök nem nézték szívesen a magyar honvédséget, igyekeztek lekicsinyíteni, mellőzni, ahol csak lehetett. Nyilvánvaló volt a bizalmatlanság, tartottak tőle, hogy a magyar érzést nem lehet barmba fogni. Magyar fia rendkívül nehezen jutott a hadiskolába, ha pedig megszerezte a vezérkari képesítést, nem kapott beosztást.

Ekkoriban történt, hogy lejött Zomborba szemlére egy közös generális, de véletlenül ugyanakkor inspicálta a honvédeké is Hild tábornok. Hild rangidősebb volt, ezért kellett kinos feltűnést, hogy az osztrák tábornok nem jelentkezett nála. Este közös beszéjövettel tartott a tisztikar, amikor is Szluha József honvédtábornok kissé ingerült hangon tárgyalta az esetet, kijelentve, hogy a közös generális, mivel az előírás ellenére sem jelentkezett, egyszerűen illetlen volt.

— Ti csak második vonalbeliek vagytok, örüljétek, ha szóba állunk veletek, — mondta a 23-as tiszték egy része.

Egy Popovics nevű főhadnagy tovább ment s nagy hangon kiabálta. — Nem törődünk az előírásaitokkal, mi osztrákok vagyunk.

Több se kellett Zomborban, ahol szarmezását az Arpádokig tudta felviesztetni, mondott a cserepárnak olyanokat,

hogy parnáj lett a vitából. Mikor pedig még alaposan megszabdalta is Popovicsot, Zombor egész közönsége napokig tartó ovációban részeseit Szluhát, de az egész zászlóaljat is.

Sajnos, volt magyar tiszt is, aki osztráknak érzett. Viszont a világ fel-fordulásának kellett elérkeznie, hogy a magyar honvéd bebizonnyítsa, mennyire nem második vonalbeli. Összeveszejtett, egymásnak uszított a nagy égés mindenkit, aki testvérként szerette egymást. Hányan estek el a mennyi ember képzelődik abban, hogy neki ellensége van azokon a területeken, ahol gyerekkorában, az ifju tendület idején, csak jóbarátokat ismert és eszébe sem jutott, hogy az egyik ember másféle, mint a többi.

... Van egy kedves régi történet mádi Kovácsról, a híres generálisról. Fogatlan öregasszony jött hozzá panasza, nagy a méltatlankodása, mert egy hadnagy érőszakoskodott az unokájával.

— Csakugyan goromba volt a tiszt?

— De mennyire!

— Kitalálhatja?

— Hát az onokámtól.

— Aztán biztos benne, hogy a hadnagy úgy mondta el, ahogyan történt?

Anyóka nem volt nagyon járatos rangokban, hát kitalálta.

— Hallja-e, ha ű mondja, akkor ugy igaz.

Mádi Kovács csak nézi a nőt, ismerősnek tetszenek a vonásai.

— Hogy hívják magát?

— Engem?

— Magát.

— Nagy Veronának.

— Nagy Veron, emlékezzék csak vissza a leánykorára. Nem voltak azok a katonák mindig olyan érőszakosak, gorombák, mert tudták a lányok is szelídek lenni a legényhez.

— Én nem... — vág bele öreganyó.

— Nem? Hát Kovács hadnagyra emlékszik-e még?

Az öreg néni felveti a fejét, ugyan csak megbámulja az altábornagyot, aztán szelíd napsugár fut végig az arcán, szinte kisimulnak pillanatra a ráncok s szemérmesen mosolyog, mikor ráült a nagy katonai vállára.

— Az ördög bujjon beléd, hát te vagy az?

... — Samu bácsi, mondom a végén, mi szeretnél lenni, ha nem volna Görbe Samu nyugalmazott alezredes?

— Kadét-tiszthelyettes Zomborban. Azért így se bánám, ha még egyszer szemlét tarthatnék a hajdani szépeken s egyik-másik azt mondaná: Hát te vagy az?

Előfizetőink havi
80 fillérért
mindennap cserélhetnek könyvet a
DEL MAGYARORSZAG kötetkönyvtárában

M. kir. rendőrség szegedi kapitánysága
74/3-1942.

Hirdetés

Meló Károly szegedi alsóközponilakos Szeged város határában XIV. számú vadászterületén a szárnyas ragadozók méreggel való irtására, méregelési engedély kiadása iránti kérelmet terjesztett elő.

Felhívom az érdekelteket, hogy ez irányú észrevételeiket, hivatalomnak 1942. május 8-ig annál is inkább hozzák tudomására, mert ezen idő eltelté után bejelentett észrevételeket a 16086-1899 B. M. körrendelet értelmében figyelembe nem veszem.

Szeged, 1942. április 20-án.
243 A rendőrkapitányság vezetője.

3 drb jó állapotban levő használt
íróasztalt
vesz az UJSZEGEDI KENDER-
GYAR.
236